

Περιοδική Έκδοση

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2015

ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ

Φορέας διαχείρισης
ΔΕΛΤΑ ΝΕΣΤΟΥ
ΒΙΣΤΩΝΙΔΑΣ-ΙΣΜΑΡΙΔΑΣ
Delta Nestos Lakes Vistonida-Ismarida
Management Body

1. Κοπή Πρωτοχρονιάτικης Πίτας και 1^ο Διοικητικό Συμβούλιο στο ΕΠ ΑΜΘ

2. Έκδοση Ημερολογίου 2015

3. Η Παγκόσμια Ημέρα Υγροτόπων στο Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης

4. ΗΜΕΡΙΔΑ «Η Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων στην Περιφέρεια Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης. Σύγχρονος Σχεδιασμός και Εφαρμογή»

5. Χελιδονίσματα στο Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης- 2015

6. Συνεργασία του Φορέα Διαχείρισης με τη HELMEPA για την Παγκόσμια Ημέρα της Γης

7. Αφιέρωμα στα σπάνια είδη του Εθνικού Πάρκου Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης

8. Παρουσία του μύκητα *Batrachochytrium dendrobatidis* στην Ελλάδα

Κοπή Πρωτοχρονιάτικης Πίτας και 1^ο Διοικητικό Συμβούλιο στο ΕΠ ΑΜΘ

1 2 Έκδοση Ημερολογίου 2015

Την Τρίτη 27 Ιανουαρίου 2015 πραγματοποιήθηκε η πρώτη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Νέστου-Βιστωνίδας-Ισμαρίδας, στις εγκαταστάσεις του Κέντρου Πληροφόρησης Λιμνών Βιστωνίδας-Ισμαρίδας στο Πόρτο Λάγος.

Στη συνεδρίαση παρουσιάστηκε από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. Δρ. Μάνο Κουτράκη, Τακτικό Ερευνητή του ΙΝΑΛΕ-ΕΛΓΟ ο απολογισμός των δράσεων για το Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης για έτος 2014 και φυσικά τα όσα έχουν προγραμματιστεί να γίνουν για το έτος 2015, τελευταίο έτος της προγραμματισμένης χρηματοδότησης του Φορέα Διαχείρισης από το ΕΠΠΕΡΑΑ (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη»).

Στη συνέχεια, όπως κάθε χρόνο, έγινε η κοπή της Πρωτοχρονιάτικης Βασιλόπιτας. Φέτος τυχερή ήταν η κα. Σάσα Μιχαηλίδου, Επόπτως-Ξεναγός του Φορέα.

Η συνεδρίαση έκλεισε με τις ευχές όλων για την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος αλλά και τη συνέχισή του μετά το 2015!

Στο πλαίσιο χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα «Στήριξη Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών 2014» μέσω του Πράσινου Ταμείου, παραλήφθηκαν τον Ιανουάριο τα ημερολόγια του 2015.

Για άλλη μια χρονιά τα ημερολόγια στολίζουν οι ζωγραφιές των μαθητών που συμμετείχαν στο διαγωνισμό ζωγραφικής που είχε διοργανωθεί από τον Φ.Δ. Δέλτα Νέστου-Βιστωνίδας-Ισμαρίδας σε συνεργασία με την Περιφερειακή Δ/νση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Α.Μ.Θ. και θέμα «Τη μετανάστευση των πουλιών και των ψαριών».

Η μετανάστευση είναι μια από τις πιο θαυμαστές και εντυπωσιακές ικανότητες των πουλιών και των ψαριών. Οι λόγοι είναι πολλοί, όπως η αναζήτηση τροφής, η αλλαγή των καιρικών συνθηκών και η εκπλήρωση της αναπαραγωγικής τους δραστηριότητας.

Η γοητεία του φαινομένου αυτού μας κάνει συχνά να ξεχνάμε πόσο επίπονο και επικίνδυνο εγχείρημα είναι, καθώς τόσο τα πουλιά όσο και τα ψάρια κατά τη διαδικασία αυτή έρχονται αντιμέτωπα με απρόβλεπτα γεγονότα και αντίξοες συνθήκες. Με ευρηματικότητα, πρωτοτυπία, έμπνευση, χιούμορ, αλλά και προβληματισμό αποτυπώθηκαν όλα αυτά στις ζωγραφιές των μαθητών της Ε΄ και Στ΄ τάξης των Δημοτικών Σχολείων των ΠΕ Ξάνθης, Καβάλας και Ροδόπης.

Το ημερολόγιο στάλθηκε σε όλους τους μαθητές που συμμετείχαν και στα σχολεία τους, αλλά και σε πλήθος φορέων, στο πλαίσιο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για τις αξίες και τις λειτουργίες της προστατευόμενης περιοχής του ΕΠΑΜΑΘ.

3 Η Παγκόσμια Ημέρα Υγροτόπων στο ΕΠ ΑΜΘ

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, στις 2 Φεβρουαρίου γιορτάσαμε την Παγκόσμια Ημέρα Υγροτόπων, την υπενθύμιση δηλαδή της υπογραφής της συνθήκης Ramsar το 1977 στο Ιράν με σκοπό την προστασία και τη συνετή χρήση όλων των υγροτόπων. Στη Συνθήκη συμπεριλαμβάνονται 1.524

υγρότοποι σε όλο τον κόσμο, όπως λίμνες ποτάμια, έλη, εκβολές, τεχνητές λίμνες, λιμνοθάλασσες κ.α. με συνολική έκταση πάνω από 520 εκατομμύρια στρέμματα. Στη χώρα μας βάσει της παραπάνω Συνθήκης προστατεύονται 10 υγρότοποι: το Δέλτα Έβρου, οι λίμνες Βόλβη και Κορώνεια, η λίμνη Κερκίνη, το Δέλτα των ποταμών Αξιού-Λουδία-Αλιάκμονα, ο Αμβρακικός Κόλπος, η λιμνοθάλασσα Μεσολογίου, η λιμνοθάλασσα Κοτύχι και φυσικά το Δέλτα Νέστου, οι λίμνες Βιστωνίδα και Ισμαρίδα και το σύμπλεγμα των Θρακικών Λιμνοθαλασσών που συνθέτουν το Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης.

Το φετινό σύνθημα των εκδηλώσεων ήταν «Οι Υγρότοποι για το Μέλλον μας», δίνοντας τη δυνατότητα σε όλους μας να ανακαλύψουμε στην πράξη τα οφέλη που προσφέρουν οι υγρότοποι στον πλανήτη και στους ανθρώπους αλλά και να καταλάβουμε ότι η προστασία των περιοχών αυτών είναι πλέον επιβεβλημένη.

Συγκεκριμένα:

- τη Δευτέρα 2 Φεβρουαρίου έγινε ενημέρωση στους μαθητές της Ε΄ και Στ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου Κεραμωτής, που επισκέφθηκαν το Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα Νέστου, για τη σημασία της ημέρας και τις αξίες των υγροτόπων. Στη συνέχεια έγινε παρατήρηση με τηλεσκόπια διαφόρων υδρόβιων πτηνών στη λιμνοθάλασσα Κεραμωτής. Επίσης, το προσωπικό του Φορέα συμμετείχε σε ζωντανή ενημερωτική εκπομπή του τηλεοπτικού σταθμού ΕΝΑ CHANNEL για να ενημερωθεί το κοινό για την Παγκόσμια Ημέρα Υγροτόπων.
- την Τετάρτη 4 Φεβρουαρίου έγιναν εκπαιδευτικές προβολές σε 51 μαθητές των τριών τελευταίων τάξεων, του Δημοτικού Σχολείου Πολυσίτου.
- την Παρασκευή 6 Φεβρουαρίου, πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο 1οο Δημοτικό Σχολείο Ξάνθης, όπου προβλήθηκε παρουσίαση σχετικά με τους υγροτόπους, σε 36 μαθητές της Ε΄ τάξης. Στη συνέχεια τα παιδιά μάθανε για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα πουλιά, μέσα από το παιχνίδι «φιδάκι» που απολαύσανε στον χώρο της αυλής.

4 ΗΜΕΡΙΔΑ «Η Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης. Σύγχρονος Σχεδιασμός και Εφαρμογή»

Επιτυχία σημείωσε η ημερίδα με θέμα «Η Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης. Σύγχρονος Σχεδιασμός και Εφαρμογή», που πραγματοποίησε ο Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Νέστου - Βιστωνίδας - Ισμαρίδας σε συνεργασία με το Τμήμα Μηχανικών Περιβάλλοντος του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, την Παρασκευή 6 Μαρτίου 2015 στο Κεντρικό Αμφιθέατρο της Πολυτεχνικής Σχολής στην Ξάνθη.

Την εκδήλωση χαιρέτισαν ο Αντιπεριφερειάρχης ΠΕ Ξάνθης κ. Κων/νος Ζαγναφέρης, ο Δήμαρχος Ξάνθης κ. Χαράλαμπος Δημαρχόπουλος, η Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος και Πολιτισμού κα. Ζηνοβία Ζάχαρη, ο Αντιπρύτανης του ΔΠΘ κ. Παντελής Μπότσαρης και διαβάστηκε το μήνυμα του Βουλευτή Δράμας κ. Δημητρίου Κυριαζίδη.

Στο πρώτο μέρος της ημερίδας πραγματοποιήθηκε από τον Πρόεδρο του Φορέα Δρ. Μάνο Κουτράκη εισήγηση σχετικά με τις εστίες των απορριμμάτων στο Εθνικό Πάρκο ΑΜΘ. Στη συνέχεια έγινε αναφορά στον σχεδιασμό και τη στρατηγική σε εθνικό επίπεδο για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων από τους κ. Βασίλειο Λιόγκα εκπρόσωπο της ΜΟΔ ΑΕ/ΜΤΥ Έργων Στερεών και Υγρών Αποβλήτων στο ΥΠΕΚΑ, κ. Γεώργιο Βογιατζή και τον κ. Φώτη Τσιάγκα από την ΔΙΑΑΜΑΘ ΑΑΕ.

Στο δεύτερο μέρος της εκδήλωσης παρουσιάστηκαν ερευνητικές δραστηριότητες από τους καθηγητές του ΔΠΘ κ. Ευάγγελο Βουδριά, και κ. Γεώργιο Γκαϊνιτζί και διάφορες προσεγγίσεις στη διαχείριση των αποβλήτων στην Ελλάδα, αλλά και στο εξωτερικό, όπως η παρουσίαση του καθηγητή κ. Δημήτριου Κομίλη, για το πρότυπο εργοστάσιο επεξεργασίας αστικών απορριμμάτων της Βαρκελώνης και η παρουσίαση ενός πιλοτικού προγράμματος κλιβάνων από τον κ. Αντώνιο Σωτηρίου της ΑΣΤΕ ΕΠΕ.

Τέλος, τοποθετήθηκαν ο κ. Δημήτριος Δερματάς Αναπληρωτής Καθηγητής του Μετσόβειου Πολυτεχνείου και πρώην Διευθυντής της ΔΙΑΑΜΑΘ ΑΑΕ και ο κ. Λάζαρος Βασιλειάδης Επίκουρος καθηγητής ΔΠΘ και πρώην Πρόεδρος ΤΕΕ Ανατολικής Μακεδονίας, όσον αφορά τις προοπτικές λειτουργίας της ΔΙΑΑΜΑΘ και τις προοπτικές διαχείρισης βιομηχανικών αποβλήτων στην Περιφέρεια ΑΜΘ.

Χελιδονίσματα στο ΕΠ ΑΜΘ - 2015

Ο Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας – Ισμαρίδας σε συνεργασία με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία και τη συμμετοχή σχολείων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης των ΠΕ Καβάλας και Ξάνθης, διοργάνωσαν εκδηλώσεις με θέμα «Χελιδονίσματα» που πραγματοποιήθηκαν στις 17, 18, 19 και 23 Μαρτίου στο Κέντρο Πληροφόρησης Λιμνών Βιστωνίδας – Ισμαρίδας και στις 30 Μαρτίου στο Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα Νέστου.

Τα «Χελιδονίσματα» είναι μια χαρούμενη εκδήλωση, η οποία αποτελεί ένα πρώτο καλωσόρισμα στην άνοιξη και στα χελιδόνια και πραγματοποιείται κάθε χρόνο προς τα τέλη Μαρτίου. Σκοπός είναι να ενημερωθούν και να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά σχετικά με τον ερχομό των χελιδονιών, για το μακρύ τους ταξίδι και τις απειλές που αντιμετωπίζουν και να τα βοηθήσουν φτιάχνοντας για αυτά φωλιές από πηλό.

Στις εκδηλώσεις συμμετείχαν συνολικά 170 παιδιά. Συγκεκριμένα επισκέφθηκαν το Κέντρο Πληροφόρησης Λιμνών Βιστωνίδας - Ισμαρίδας 35 μαθητές από το Δημοτικό Σχολείο Κιμμερίων Ξάνθης, 40 μαθητές από το 18ο Νηπιαγωγείο Ξάνθης, 34 μαθητές από το Δημοτικό Σχολείο Ευμοίρου Ξάνθης και 16 μαθητές από το Ιδιωτικό Σχολείο Άξιον Ξάνθης. Ενώ αντίστοιχα, το προσωπικό του Κέντρου Πληροφόρησης Δέλτα Νέστου στις 30 Μαρτίου, επισκέφθηκε το Δημοτικό Σχολείο Χρυσοχωρίου όπου συμμετείχαν 50 μαθητές. Οι μικροί μαθητές, αυτές τις πέντε ημέρες κατασκεύασαν χελιδονοφωλιές με μοναδικά υλικά τον πηλό, τον ενθουσιασμό και τη φαντασία τους.

Τα χαμόγελα και η χαρά της ικανοποίησης ήταν ζωγραφισμένα στα πρόσωπα των παιδιών κατά την αποχώρησή τους. Αυτή είναι και η μεγαλύτερη ανταμοιβή όλων όσων εργάζονται στα Κέντρα Πληροφόρησης του Εθνικού Πάρκου Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, όπου μέσα από όλες αυτές τις δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, επιτυγχάνεται η επαφή των παιδιών, το μέλλον δηλαδή των προστατευόμενων περιοχών, με το φυσικό περιβάλλον και ευαισθητοποιούνται σε θέματα προστασίας του.

5

6 Συνεργασία του Φορέα Διαχείρισης με τη HELMEPA για την Παγκόσμια Ημέρα της Γης

Κάθε χρόνο στις 22 Απριλίου εορτάζεται η Παγκόσμια Ημέρα της Γης. Η ημέρα αυτή καθιερώθηκε το 1970, με πρωτοβουλία του ακτιβιστή Τζον ΜακΚόνελ, για να γιορταστεί το θαύμα της ζωής στον πλανήτη Γη και υιοθετήθηκε από τον ΟΗΕ το 2009. Ο Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Νέστου-Βιστωνίδας-Ισμαρίδας, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γης, δέχτηκε στο Κέντρο πληροφόρησης Δέλτα Νέστου στην Κεραμωτή, 35 μαθητές από το 19ο σχολείο Καβάλας. Ενημερώθηκαν αρχικά για το οικοσύστημα του Δέλτα Νέστου, στη συνέχεια παρακολούθησαν ένα εικοσάλεπτο ντοκιμαντέρ που αφορούσε το υδροτοπικό σύμπλεγμα του Εθνικού Πάρκου Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης και τέλος πήγαν στη λιμνοθάλασσα της Κεραμωτής, όπου με τα τηλεσκόπια του Φορέα παρατήρησαν διάφορα είδη πτηνών όπως Σταχτοτσικνιάδες (*Ardea cinerea*), Φοινικόπτερα (*Phoenicopterus ruber*), Λευκοτσικνιάδες (*Egretta garzetta*) και διάφορα είδη παπιών.

Η επιμορφωτική αυτή επίσκεψη διοργανώθηκε στο πλαίσιο της ενημερωτικής Εκστρατείας για το Θαλάσσιο Περιβάλλον, τη Ναυτιλία και τις Επιπτώσεις που πραγματοποιήσε η HELMEPA στην Καβάλα, υπό την αιγίδα του Δήμου Καβάλας, αλλά και των δράσεων ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης που υλοποιεί ο Φορέας Διαχείρισης μέσω της πράξης «Προστασία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας του ΕΠ ΑΜΘ» με χρηματοδότηση από το ΕΠΠΕΡΑΑ.

7

Αφιέρωμα στα σπάνια είδη του Εθνικού Πάρκου Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης

Felis sylvestris

Το Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης (ΕΠ ΑΜΘ) είναι το μεγαλύτερο υδροτοπικό πάρκο της Ελλάδας με 23 λίμνες και λιμνοθάλασσες, φιλοξενεί πολυποίκιλη και αξιόλογη πανίδα και έχει τεράστια οικολογική και παιδαγωγική σημασία. Φέρνει εις πέρας το σκοπό ίδρυσής του προστατεύοντας χιλιάδες είδη χλωρίδας και πανίδας και διατηρώντας τη μεγάλη βιολογική, αισθητική, επιστημονική και γεωμορφολογική αξία του. Αποτελείται από δυο μεγάλες υποπεριοχές, το Δέλτα Νέστου και την περιοχή των λιμνών Βιστωνίδας και Ισμαρίδας με τις λιμνοθάλασσες της Θράκης.

Σε όλη την έκτασή του σε 21 χερσαίους και 7 θαλάσσιους τύπους οικοτόπων φιλοξενούνται 326 είδη πουλιών, 40 είδη θηλαστικών, 74 είδη ψαριών, 28 είδη ερπετών και 11 είδη αμφιβίων. Η πλειοψηφία των ειδών βρίσκονται υπό καθεστώς προστασίας. Ορισμένα από αυτά είναι εξαιρετικά σπάνια και απειλούμενα σε διεθνές επίπεδο. Το Δέλτα Νέστου αποτελεί ιδανικό ενδιαίτημα για εκατοντάδες είδη πανίδας, αφού παρουσιάζει τις κατάλληλες συνθήκες για το φύλλισμα, τη διατροφή και την αναπαραγωγή τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην περιοχή αυτή ζει και αναπαράγεται ο σπάνιος Κολχικός Φασιανός (*Phasianus colchicus*), ο μοναδικός καθαρός αυτόχθων πληθυσμός στην Ελλάδα, ενώ εδώ συναντάται και ο μεγαλύτερος πληθυσμός της Αγκαθοκαλημάνας (*Vanellus spinosus*), είδος σύμβολο της περιοχής. Το μεγαλύτερο όμως ενδιαφέρον σε είδη ορνιθοπανίδας έχει η λίμνη Βιστωνίδα. Το Κεφαλούδι (*Oxyura leucocephala*), ένας από τους σπάνιους χειμερινούς επισκέπτες που στην Ελλάδα συναντάται και στη Λίμνη Βιστωνίδα και αριθμεί παγκοσμίως μόλις 13 χιλιάδες άτομα.

Στα είδη πουλιών που συναντάμε στη Βιστωνίδα συγκαταλέγονται πτηνά που αναπαράγονται στη χώρα αλλά και άλλα που περνούν κατά τη μετανάστευσή τους. Ο Θαλασσαετός (*Haliaeetus albicilla*) και η Βαρβάρα (*Tadorna tadorna*) είναι δύο από τα σημαντικότερα είδη που αναπαράγονται στο Εθνικό Πάρκο. Πολλά είδη ερωδιών όπως ο Κρυπτοτσικνιάς (*Ardeola ralloides*), ο Πορφυροτσικνιάς (*Ardea purpurea*) φωλιάζουν στην περιοχή ενώ ο Σταχτοτσικνιάς (*Ardea cinerea*) και ο Λευκοτσικνιάς (*Egretta garzetta*) αναπαράγονται στις δύο αποικίες στο Πόρτο Λάγος και στην Κεραμωτή. Άλλα, όπως η Χαλκόκοτα (*Plegadis falcinellus*) και ο Ροδοπελεκάνος (*Pelecanus onocrotalus*) κάνουν το πέρασμά τους στη διαδικασία της μετανάστευσης.

Rhodeus amarus

Στην περιοχή του Εθνικού Πάρκου η πλειοψηφία της άγριας ζωής βρίσκεται υπό καθεστώς προστασίας, βάση του Προεδρικού Διατάγματος 67/1981 «Για την προστασία της αυτοφυούς χλωρίδας και πανίδας της Ελλάδος», της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης «Για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης» ή συμπεριλαμβανόμενα στο Κόκκινο Βιβλίο των απειλούμενων Σπονδυλόζωων της Ελλάδας, ενώ όλο το ΕΠ ΑΜΘ προστατεύεται από εθνική νομοθεσία, χωρισμένο σε 3 ζώνες και ανήκει στο ευρωπαϊκό δίκτυο των περιοχών Natura 2000 και στη Σύμβαση Ραμσάρ. Τα σημαντικότερα είδη θηλαστικών είναι: ο Δενδρομυωξός (*Dryomys nitedula*), η Βαλτομυγαλίδα (*Neomys anomalus*), η Βίβρα (*Lutra lutra*), το Τσακάλι (*Canis aureus*), η Αγριόγατα (*Felis sylvestris*), το Κουνάβι (*Martes foina*), ο Ασβός (*Meles meles*). Από ερπετά συναντάμε τη Γραμμωτή Νεροχελώνα (*Mauremys rivulata*), τη Στικτή Νεροχελώνα (*Emys orbicularis*), τη Σμαραγδόσαυρα (*Lacerta viridis*), τη Βαλκανόσαυρα (*Podarcis tauricus*), την Αιγαίοσαυρα (*Podarcis erhardii*), το Θρακικό Λαφιάτι (*Elaphe sauromates*) και πολλά άλλα, ενώ υπάρχει και σημαντικός πληθυσμός αμφιβίων όπως ο Δενδροβάτραχος (*Hyla arborea*), ο Πρασινόφρυκος (*Pseudepidalea viridis*), ο Πηδοβάτραχος (*Rana dalmatica*), ο Μεγάλος λοφιοφόρος τρίτωνας (*Triturus karelinii*) κ.ά.

Oxyura leucocephala

Επίσης, υπάρχουν σημαντικά είδη ιχθυοπανίδας τόσο στα ποτάμια και τις λίμνες, όπως η Θρακική Μηριάνα (*Barbus cyclolepis*), η Θρακοβελονίτσα (*Cobitis strumicae*), ο Σύρτης (*Chondrostoma vardarensis*), το Θρακοτυλιναρί (*Squalius orfeus*) και η Μουρμουρίτσα (*Rhodeus amarus*) απειλούμενο είδος που αποθέτει τα αβγά του στα μύδια του γλυκού νερού, όσο και στις λιμνοθάλασσες, όπως ο Ζαχαριάς (*Aphanius fasciatus*), είδος απειλούμενο σε όλη την Ευρώπη, το Αγκαθερό (*Gasterosteus gymnuris*) και η Ταινιοσακοράφα (*Sygnathus abaster*).

Αξίζει να αναφερθούν επίσης η Θρίτσα (*Alosa vistonica*), η οποία αποτελεί κύριο ενδημικό και υπό εξαφάνιση είδος που εντοπίζεται αποκλειστικά στη λίμνη, και η Αλαία ή Γελάρτσα (*Alburnus vistonicus*) επίσης ενδημικό είδος των λιμνών Βιστωνίδας και Ισμαρίδας και του ποταμού Φιλιούρη.

8 Παρουσία του μύκητα *Batrachochytrium dendrobatidis* στην Ελλάδα

Τον Απρίλιο 2015 κατά τη διάρκεια των δειγματοληψιών πεδίου για το έργο «Πρόγραμμα Παρακολούθησης Ερπετών - Αμφιβίων στην περιοχή του ΕΠ ΑΜΘ (2012-2015)» που υλοποιεί ο Φ.Δ. και χρηματοδοτείται από το ΕΠΠΕΡΑΑ εντοπίστηκε σε πληθυσμούς βατράχων στη Θράκη (Βιστωνίδα) ο εξαιρετικά επικίνδυνος για τα αμφίβια μύκητας *Batrachochytrium dendrobatidis*. Συγκεκριμένα από τα είκοσι δείγματα που πάρθηκαν από την περιοχή της λίμνης Βιστωνίδας τα τέσσερα βρέθηκαν θετικά. Ο ίδιος μύκητας εντοπίστηκε και σε πληθυσμούς βατράχων στη δυτική Πελοπόννησο (Στροφυλιά).

Ο συγκεκριμένος μύκητας ευθύνεται για την εξαφάνιση πολλών πληθυσμών βατράχων σε όλο τον κόσμο. Από το 1998, οπότε και πρωτοπεριγράφηκε, έχει προσβάλει εκατοντάδες είδη αμφιβίων σε όλες τις ηπείρους. Παρότι η παρουσία του στην Ευρώπη είναι γνωστή εδώ και καιρό τα συγκεκριμένα αποτελέσματα ταυτοποιούν την παρουσία του συγκεκριμένου είδους στη Ελλάδα για πρώτη φορά. Η έρευνα των ερπετολόγων Π. Αζμάνη, Η. Στραχίνη, και Π. Λυμπεράκη βρίσκεται υπό εξέλιξη, προσπαθώντας να αποσαφηνίσει την εξάπλωση και την επιδημιολογία κυτρίδιομυκήτων. Επιπλέον, δεν έχουν ελεγχθεί ακόμα όλοι οι υγρότοποι και συνεπώς η παρουσία του μύκητα και σε άλλους πληθυσμούς αμφιβίων δεν μπορεί να αποκλειστεί.

Η ταχύτητα εξάπλωσης του *Batrachochytrium dendrobatidis* σε συνδυασμό με την υψηλή μεταδοτικότητα και την εγνωσμένη θανατηφόρο του δράση, τον καθιστούν σημαντική απειλή για όλα τα είδη των ελληνικών αμφιβίων. Καθώς δεν υπάρχουν ακόμη μέτρα για τη σωτηρία των ήδη προσβεβλημένων πληθυσμών, ο πιο αποτελεσματικός τρόπος αντιμετώπισης του μύκητα είναι ο περιορισμός της εξάπλωσής του.

Τα μέτρα βιοασφάλειας, όπως αυτά ανακοινώθηκαν από την Ερπετολογική Εταιρία αφορούν μέτρα για την προσέγγιση σε υδάτινα οικοσυστήματα, για τη σύλληψη και τη δειγματοληψία υδροβίων οργανισμών και την αποφυγή μετάδοσης του κυτρίδιομύκητα. Τα μέτρα θα πρέπει να εφαρμόζονται σε μετακινήσεις μεταξύ περιοχών άνω του ενός χιλιομέτρου. Για αυτό το λόγο συνιστάται σε όλους όσους πραγματοποιούν εργασίες πεδίου σε διαφορετικούς υγρότοπους να ακολουθούν το πρωτόκολλο απολύμανσης που περιλαμβάνει απολύμανση του εξοπλισμού (μπότες, δίχτυα, υλικά παγίδευσης και ότι άλλο υλικό έχει έρθει σε επαφή με αμφίβια ή νερό) με απολυμαντικό μέσο.

Ποδισκοφόρος βελανιδιά

Η Χνωώδης Ποδισκοφόρος Δρυς (*Quercus robur pedunculiflora*), είναι δέντρο 30-35m ύψους, που απαντάται στη βαλκανική χερσόνησο και στην Ελλάδα κυρίως στις πεδινές παραποτάμιες περιοχές. Ονομάζεται ποδισκοφόρος επειδή ο καρπός της, το γνωστό μας βελανίδι, εκφύεται από τα κλαδιά της με ένα σχετικά μακρύ ποδίσκο (μικρό κλαδάκι). Πρόκειται για το πιο μακρόβιο είδος, που μπορεί να φτάσει μέχρι και τα 1.200 έτη. Η ανθοφορία του αρχίζει από τα 40 έτη. Ένα σπάνιο είδος βελανιδιάς, λόγω των εκτεταμένων εκχερσώσεων που υπέστησαν τα πεδινά δάση στη χώρα μας. Είναι απειλούμενο με εξαφάνιση στην Ελλάδα και απαντάται πια ως μεμονωμένα δέντρα ή σε μικρές συστάδες σε υπολειμματικά υδροχαρή δάση σκληρού ξύλου.

Στη μυθολογία η δρυς ήταν αφιερωμένη στο Δία. Πίστευαν ότι σε δάση δρυός ζούσαν οι Αμαδρυάδες νύμφες, μια σε κάθε δέντρο, οι οποίες πέθαιναν όταν αυτό κοβόταν. Οι πρώτες προστατευμένες περιοχές στην Ελλάδα ονομάστηκαν Εθνικοί Δρυμοί ακριβώς επειδή η δρυς και τα δάση που αυτή σχηματίζει, οι δρυμοί, αποτύπωναν καλύτερα την τυπική εικόνα που υπήρχε, την εποχή εκείνη, για το φυσικό περιβάλλον.

Το Παραποτάμιο Δάσος του Νέστου και ειδικότερα το μικρό κομμάτι του που ονομάζουμε Παραποτάμιο Δάσος της Κεραμωτής, είναι ένα από τα ελάχιστα μέρη στην Ελλάδα που μπορεί κανείς ακόμα να παρατηρήσει από κοντά τη χνωώδη ποδισκοφόρο δρυ να αναπτύσσεται στο φυσικό της περιβάλλον και μάλιστα πάνω στην άμμο και δίπλα ακριβώς στη θάλασσα.

Πράσινος φρύνος (*Bufo viridis*)

Scutellaria albida

Φορέας διαχείρισης
ΔΕΛΤΑ ΝΕΣΤΟΥ
ΒΙΣΤΩΝΙΔΑΣ-ΙΣΜΑΡΙΔΑΣ
Delta Nestos Lakes Vistonida-Ismarida
Management Body

ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΛΙΜΝΩΝ ΒΙΣΤΩΝΙΔΑΣ - ΙΣΜΑΡΙΔΑΣ
ΠΟΡΤΟ ΛΑΓΟΣ Π.Ε. ΞΑΝΘΗΣ (έδρα Φορέα Διαχείρισης)
Τηλ. 25410 96646, fax: 25410 96924, e-mail: info@fd-nestosvistonis.gr

ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΔΕΛΤΑ ΝΕΣΤΟΥ
ΚΕΡΑΜΩΤΗ Π.Ε. ΚΑΒΑΛΑΣ (πίσω από το Γυμνάσιο)
Τηλ: 25910 51831, fax: 25910 51884, e-mail: infonestos@fd-nestosvistonis.gr

Ωράριο Λειτουργίας Κέντρων Πληροφόρησης για το κοινό:
Δευτέρα-Παρασκευή 09:30 - 15:30
(τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες γίνονται δεκτές επισκέψεις μετά από ραντεβού)

www.epamath.gr

www.facebook.com/fdnestos

Προστατεύουμε και αναδεικνύουμε τον φυσικό μας πλούτο.
Συμμετέχουμε ενεργά μέσω των δράσεων εθελοντισμού του
Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Νέστου Βιστωνίδας - Ισμαρίδας
και συμβάλλουμε στη διατήρηση της οικολογικής αξίας του
Εθνικού Πάρκου Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης.
Όλοι μαζί μπορούμε!

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΠΠΕΡΑΑ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης
"Κάνουμε τις πράξεις, ζούμε το αποτέλεσμα"